Ч. 253 (13.201). Львів, понеділок 14. листопада 1932. Opłata pocztowa zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакция і Адміністрация: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Краєва преса й українська еміґрація.

(Голос українського еміґранта.)

Коли становище української еміґрації цілком інше ніж еміґрації інших націй СРСР., то причиною цього є те, що понад 8 міліонів українського народу перебуває поза межами СРСР. З огляду на те, що ці відломи української нації, а передовсім українське населення Польщі, гратиме дуже визначну ролю в майбутньому розвитку української нації, звязок української еміґрації з ними надає її діяльности особливо життєвий, реальний характер.

Головним звязком еміґрації з краєм є преса, потрібна багатьом на чужині сущим більше ніж тим, що і в своїй щоденній праці в краю звязані з життям мас українського народу.

Еміґраційна преса може виконувати свої завдання, але вона ніколи не може заступити преси, що перебуває в постійнім безпосереднім звязку з власним національним елементом. Українська преса в Америці повна передруків і найдрібніших вісток з рідного краю, до тогож українські маси в Сполучених Державах та Канаді досить численні та зорґанізовані, щоб утворити щось подібне до власного національного життя. В якім стані перебуває еміґрація, що втратила навіть ідейний звязок з Батьківщиною, про те свідчить найкраще московська еміґраційна преса, з якої віє зимном і пусткою гробівця.

Коли еміґрація розуміє значіння краєвої преси для неї самої та для добра Батьківщини, вона мусить без ріжниці краєвої приналежности посвідчити тревалість свого звязку з краєм та прийти на поміч його пресі. Перебування на чужині, в обставинах дуже часто значно лекших, ніж краєві, зовсім не увільняє ще від участи в несенні національних тягарів, скорше навіть мусить спонукувати до перебрання поважнішої частини їх. Поняття про українську еміґрацію як про масу бідаків цілком хибне і перестаріле. За десяток років відбувся деякий вибір матеріяльно сильніших, на чужині полишилися в масі лише ті, що спромоглися так чи інакше пристосуватися, решта вимерла чи вернулась до краю. Пересічно українська еміґрація не стоїть значно нижче звичайного життєвого рівня тих країв, де вона перебуває. А головна частина нашої еміґрації перебуває, поминаючи Америку, в Чехословаччині та Франції. І в окремих випадках, наприклад по „пацифікації" еміґрація доказала, що вона розпоряджає дуже поважними засобами, що при більшій національній свідомости, єдности та відповіднім проводі кількох енерґійних орґанізаторів, сама еміґрація моглаб вдержувати порядний краєвий дневник. Їни часом ходить у всякім разі про те, щоби краєві чинники в боротьбі за національну пресу брали поважно в рахунок матеріяльні засоби еміґрації, а еміґрація правильно розуміла значіння краєвої боротьби за власну національну пресу.

Треба сподіватися, що місяцем преси справа не скінчиться, що за ним підуть слідом місяці й роки упертої акції за розвиток національної преси. Оскільки можна судити по часописним вісткам, цьогорічний вислід місяця преси полягає головно в тім, що сконстантовано катастрофальну байдужість української інтеліґенції до своєї преси, але й це щось варте. Від діягнози недуги починається її лікування. Може такий вислід кращий від соломяного вогню короткого захоплення, після якого все повертається до старого стану. Треба сподіватися, що національний розвиток українського народу в межах Польщі дійшов до того ступня, коли він по відбудові основ свого господарства та національної культури приходить до переконання в потребі реорганізації національно-політичного життя та його необхідної основи, національної преси.

Передусім треба ствердити, що ми такої преси не маємо, бо два дневники в їх теперішнім вигляді для шести міліонів національної маси пресою назвати годі, це трохи більше як нішо. По друге треба ствердити, що матеріяльні засоби для національної преси є. Коли навіть вісімдесять відсотків українського населення малощо не голодує, а то й голодує, то всеж і решта в двадцять відсотків моглаб дати для української преси понад двісті тисяч передплатників. Але для цього потрібне відносно довге й уперте виховання української інтеліґенції на читачів національної преси, так як у ній вихована переконання в потребі власної школи та деяких інших національних установ.

Для переходовогож часу та для початку боротьби за національну пресу значним здобутком місяця преси булоб вже ствердження та поширення засади, що преса ця заслуговує на такеж підтримання як наприклад „Рідна Школа", „Просвіта" та деякі інші установи, а навіть більше ніж деякі з них. Не треба забувати, що українська наука, а навіть мистецтво, зокрема театр, находять більше підтримання ніж преса, яка служить розвиткові всіх галузей національного життя.

З огляду на те, що відсоток інтеліґенції на еміґрації відносно дуже високий, їй припадає поважна частина завдання підтримання національної преси. І коли про марнування грошей, зібраних з українського громадянства в краю, говорити властиво не приходиться з огляду на постійну контролю цього громадянства, то на еміґрації при іstнуванні ріжних політичних угрупувань варто поміркувати над тим, чи громадські гроші все уживають тут з осягненням найбільших національних ефектів; чи не булоб більше доцільно ужити частину їх на збільшення фонду національної преси в краю. Відносно цього моглоб висловитися міродайне заступництво українського народу в Польщі. Слово його моглоб мати особливе значіння для української еміґрації в Америці, що так самовіддано підтримує матеріяльно стару Батьківщину. Еміґрації цій вільно жертвувати на такі краєві цілі, які вона вважає найповажнішими, але й обовязком міродайних краєвих чинників є зазначити на які саме цілі вона вважає датки еміґрації найпотрібнішими. Фактом є у всякім разі, що значна частина фінансового підтримання краю з боку американської еміґрації уживається на справи без порівнання менше важні, ніж розвиток національної преси. Самаж засада органічної акції вимагає того, щоби кожний даток, вкладений в справу, вертався до неї притягнувши нові засоби з національного загалу.

Щодо української еміґрації в Европі, то її увагу треба звернути на те, що українська щоденна преса в Польщі та Румунії моглаб перебрати переважну частину друкування всього того, що видається ріжними партіями, товариствами та гуртками звичайно на циклостилях, чи іншими примітивними засобами, коли цей матеріял має загально-національний інтерес. За це дотичні еміґраційні організації мусіли би окремо передплачувати якусь кількість чисел дотичного часопису.

Треба думати, що українська еміґрація взяла діяльну участь у переведенні місяця української преси, а чого не зробила в цім місяці, надолужить у наступнім. Збірки на фонд української преси повинні переводитися систематично й при кожній нагоді, як і на інші всенаціональні справи. В тих подіях, яких ми сподіваємося у ближчій будуччині, національна щоденна преса гратиме рішаючу ролю.

М. Данько.

Деякі риси з життя й праці ВУАН.

Підсилення персонального складу Всеукраїнської Академії Наук громадсько-політичним елементом відразу внесло деякі зміни як у напрямі наукової праці, так і в системі організації цієї праці.

Зазначу тут головніші зміни.

Вся наукова діяльність ВУАН спрямована тепер у бік розгортання соціялістичного будівництва „на основі шости вказівок тов. Сталіна"; за єдино-науковий метод визнається тепер марксизм-ленінізм. Все те, що не відповідає цим вимогам, кваліфікується як шкідливе збочення зі шляху ідеольоґічного фронту робітничої кляси, що стоїть під проводом комуністичної партії. Кожний науковий працівник, який допустився в своїх працях будь-якого збочення від марксо-ленінського теоретичного фронту повинен шляхом самокритики, „безстрашного викриття своїх власних помилок" позбутися впливу ворожих „буржуазних" теорій та стати свідомим активним будівником безклясового соціялістичного суспільства.

Комуністична партія все більше підпорядковує собі усю діяльність ВУАН то шляхом внесення меморандумів на розгляд сесій Ради ВУАН, то шляхом делеґування представників комсомолу, робітничих професійних організацій і т. п. для привітання ВУАН та передачі їй своїх домагань, які ВУАН і вносить потім слухняно в плян своєї діяльности. Завдяки цьому чисто наукова праця ВУАН все більше відходить на бік, уступаючи своє місце політичній, науково-популярній та консультаційно-технічній праці.

До наукової праці прикладають такі способи її організації, які комуністична партія вживає в сільсько-господарських і промислових підприємствах (колективізм, вироблення пляну питомого й т. п.)

„Вісти Всеукраїнської Академії Наук" в перших двох числах за 1932-ий р. яскраво відбивають на своїх сторінках всі ці зміни.

Так, у протоколах двох сесій Ради, що відбулися в листопаді 1931 р. та в березні 1932 р., находимо „самокритику" С. Постернака та проф. О. Оглобліна, в якій обидва справді „безстрашно" відкривають теоретичні помилки своїх праць, а С. Постернак, крім того, так мовити, „при сей верній оказії" робить донос на своїх товаришів Ю. Меженка, Б. Боровича та ін. в тому, що й вони виявили клясово-ворожі концепції на теоретичному бібліографічному фронті. Проф. О. Оглоблін у своїй сповіді урочисто приобіцяв розпочати свою працю „Історія української фабрики" за новим пляном, де висуне, як основну проблему, історію пролетаріяту на Україні, а водночас подасть критичну аналізу всіх попередніх методольоґічних помилок автора.

Щодо впливу сторонніх ВУАН організацій на характер і плян її діяльности, то згадані „Вісти" подають такі ілюстрації, як, напр., виступ представника Бюра комсомолу київської области тов. Т. Гелібтермана з привітанням на засіданні сесії Ради 28. березня 1932 р. У свому привітанні цей представник комсомолу накреслив цілий плян роботи ВУАН на наступну пятирічку, а сесія Ради ухвалила включити до пляну наукової роботи Академії ті питання, які висунув у привітанні Т. Гелібтерман, та запросити його до президії засідання сесії Ради. В своїй відповіді на теж привітання президент ВУАН акад. Богомолець заявив від імени ВУАН, що „вона з радістю віддасть свої знання, весь свій науковий досвід, всі свої сили справі робітничої кляси, щоби разом з усією робітничою клясою під проводом комуністичної партії здійснювати другу пятирічку". А ось напр. кінець привітан-

ня „тов. Рябухи, робітника заводу ім. Томського" на засіданні сесії Ради 29. березня 1932 р.: „Робітники нашого заводу і інжинірно-технічний персонал ставлять перед Академією Наук вимогу про наближення науки до виробництва для успішної боротьби за завершення пятилітнього пляну в чотирі роки. Хай живе наш провідир тов. Сталін!"

Вміщені у „Вістях" звіти про роботу ВУАН та дискусія підчас обговорення цих звітів свідчать про занепад чисто-наукової праці ВУАН. Так, зі звітів дізнаємося, що видавнича діяльність „на основі ухвали комісії чистки" (!), перебудувалася: крім наукових праць, випущено 11 брошур науково-популярного характеру (нпр. „Шкідники овочевих дерев та боротьба з ними" і т. п.). Зі звіту комісії науково-культурної пропаганди дізнаємося, що діяльність її за 1931 р. виявилася в організації дитячих ясел, понад 10 лекцій в робітничих клюбах, 6-и гуртків української мови і т. п. Ціла низка наукових установ ВУАН змушена переходити на „самооплатність", бо не в силі покрити своїх витрат за рахунок тих коштів, які асигнує їм рад. влада. Для здобуття коштів установи ВУАН виконують за певну платню ріжні дрібні замовлення окремих підприємств, — технічні аналізи, за які платиться 5—10 карб., розроблення певного рисунку, за який платиться 10—20 карб. і т. д. Акад. Симінський з приводу цієї практики висловився підчас обговорення буджету ВУАН дуже характеристично: „Цікавий момент з практики роботи наших установ: що більш проблеми відповідають вимогам академічної роботи, то менше над ними працюють. Те, чого робити не треба, робиться, а те, що треба, не робиться".

Сама праця в установах ВУАН почасти організується на засаді колективізму, але ця засада скрахувала в галузі наукової праці, як скрахувала вона в сільському господарстві та промисловості. Наведу тут відповідні слова з доповіді С. Мінкевича про буджет ВУАН на 1932-ий р.: „Я можу навести низку прикладів з самої Академії, коли тема доручається колективові, а фактично робить один, решта-ж — два чи більше співробітників, — грубо кажучи, одержує дурно гроші".

Багато уваги уділює ВУАН виробленню й обговоренню пляну другої пятирічки. Найбільше своєрідним з цих плянів є плян акад. М. Птухи про смертність на Рад. Україні за другої пятирічки. Ось головніші висновки цього пляну: року 1937 смертність на Рад. Україні від висипного й поворотного тифу та віспи **зовсім знищується.** Смертність дітей віком до 9 років від кору, шкарлятини, кашлюка, окладу й крупу та інфекційних захворувань зменшується **на 75 відс.** (Див. 2-е ч. „Вістей", стор. 52). Ці перспективи на майбутнє встановив ок. М. Птуха, як сам він каже, на підставі певних директив влади щодо розгортання соціялістичного будівництва".

Не може бути двох думок щодо вартости наукових праць, які виконуються на основі певних директив влади. Приходиться лише пошкодувати, що невимовно тяжкий хрест припав на долю наших учених, здавалось би, в щасливій країні, де навіть смерть притуплює своє жало...

Ст. Сірополко.

Які права має власник приватної школи?

Статут школи.

Новий статут школи у Польщі — це збір незвичайно дрібничкових постанов, які обхоплюють усе життя школи. Тут знормалізовано і піддано під надзір та контролю влади все. Завданням школи, для кого вона призначена (віроісповідання і національність учнів), рід (тип), час, який займає курс науки разом з поділом на періоди, поділ на кляси, реґулямін, як приймати, клясифікувати, промувати учнів та видавати їм свідоцтва, компетенції власника, управителя і педаґоґічної ради, відношення числа учнів до поверхні кляси, мову навчання, предмети навчання, точний їх розділ на періоди навчання, підручники, назву школи — все це передбачено дуже подрібно у статуті школи й узалежнено від шкільної ради.

Досить згадати, що назву устійнює параґраф виконних розпорядків, розбитий на три відділи, з яких перший має 6 точок, а компетенції директора передбачені у 14-ти точках статуту школи.

Крім того повного узалежнення цілого життя приватної школи від орґанів державної влади ситуація приватного шкільництва погіршується ще ось через що: *Вплив власника (в українській дійсності цим власником у переважаючій скількості шкіл є „Рідна Школа") на нашу школу зведений на нівець.* Виконні розпорядки кажуть, що власникові школи треба запевнити вплив „на індивідуальний напрям школи". Важко збагнути, що ці слова означають, а вже неможливо устійнити, що залишиться для „індивідуального напрямку", себто для власника, з того безконечного реєстру справ, зарезервованих для впливу влади. Він має лише в одному випадку право звертатися безпосередньо до влади з власної ініціятиви, а саме „у справах евентуальних змін у статуті, у справі домівки й особи директора школи". Однак і ця ініціятива обмежена простою постановою (§ 18 виконних розпорядків): „ніяка школа не може бути чинною без затвердження шкільною владою директора або його заступника" Поза тим статут школи устійнює ось які компетенції власника. Власник може заключувати умову з директором, однак не з учителями, бо їх добирає собі директор. Зате „покликує і змінює адміністраційно-господарський персонал школи на внесок директора школи", себто простіше—в українських прив. школах має право іменувати сторожів і то на внесок директора...Власник може звільнювати директора й учит. персонал, але лише при кінці року. Колиб хотів це зробити серед року, мусить донести про те владі й подати причини звільнення. Власник може давати учит. персоналові платні відпустки, на внесок директора, коли цей останній запропонує котрогось з учителів вислати „на курси, організовані шкільною владою, для піднесення педаґоґічних кваліфікацій учительства". Зате він мусить звільнити директора на домагання шкільної влади, давати в точно означеному часі засоби на утримання школи, подавати до відома шк. влади висоту платень директора й учительського персоналу, норми шкільних оплат та пізніші зміни в них. Досі платні й оплати були внутрішньою справою концесіонарів, тепер і вони підлягають контролі. Нарешті найцікавіше те, що дуже невеличкі права надзору (право бути на лекціях у приявї директора, однак без права робити безпосередні уваги вчителям, лише через директора, право бути присутнім на спеціяльному звітовому засіданні Педаґоґічної Ради) ті невеличкі права, які власникам остали, *статутові товариства зможуть використовувати лише за посередництвом постійного делеґата, на якого дасть згоду шкільна влада!*

Та на цьому ще не кінець! Ще цікавіші є права директора приватної школи. Він безпосередньо відповідає за виконання обовязуючих шкільних приписів і є безпосереднім зверхником усіх осіб, що працюють у школі. Він добирає, кваліфікує і є відповідальний за добір учителів. Він звільнює учителів на домагання шкільної влади, або з власної ініціятиви у випадках передбачених в 7 ст. законів про приватне шкільництво і має право припинювати рішення педаґоґічної ради.

Ось так один тільки, досить, на перший погляд „невинний" уступ шкільних законів зводить у виконанні в нівець власництво власника, навантажуючи його ще більшими обовязками ніж він їх мав досі, та створює дуже вигідний для влади ланцюг залежности, бо залежности персональної. Позбавляючи власника всякого впливу на добір учителів та на виховний і дидактичний напрям власної, удержуваної ним школи, виконні розпорядки відмовляють йому ще й прав самостійного надзору, якщо цей власник є статутовим товариством.

Для точности мусимо додати, що практика під цим оглядом ще не відома, бо статути шкіл „Р. Ш." мають бути ще предложені до затвердження, а саме щодо народніх шкіл приблизно до половини листопада, а щодо середніх — до кінця грудня.

В. Кузьмович.

СПІЛЬНИЙ ФРОНТ КРАЇВ.

БЕРЛІН, 12. 11. ПАТ. Вчорашня конференція канцлера Папена з премієрами німецьких країв була посвячена обговорюванню проекту, узгідненого краєвими представниками на зїзді у Вірцбурзі. Цей документ прецизує становище союзних країв супроти конфлікту між республикою і Прусією та у справі реформи конституції й устрою республики.

На основі інформацій преси наради у Вірцбурзі довели до **утворення спільного фронту країв,** до якого увійшла Баварія, Віртемберґія, Баденія, Саксонія і Турингія.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З 14. ЛИСТОПАДА 1932.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ 8)

ВОВКУЛАКА.

— Отже, — сказав він, — ви знаєте панну Юльку?

— Так, я мав честь познайомитися з нею.

— І щож ви думаєте про неї? Говоріть щиро.

— Це дуже мила панночка

— Це так з чемности.

— Вона дуже гарна.

— Ов!

— Якто! Хіба не має найкращих очей на світі?

— Так...

— Не має скіри дійсно надзвичайно білої? Пригадую собі одну перську „Ґазелю", в якій хоханець оспівує ніжність скіри своєї кохапки. „Коли вона пє червоне вино, — каже він — то видно, як воно проходить вадовж її горла". Панна Івінська нагадує мені ці слова перської пісні.

— Можливе, що панна Юлька справді уявляє собою цей феномен; але сумніваюся тільки, чи має кров у своїх жилах. Вона не має серця... Вона біла як сніг і холодна як сніг!.

Встав і мовчки проходжувався якийсь час по кімнаті, як мені здавалося, на те, щоби скрити своє зворушення, потім, зупинившися нагло, сказав:

— Вибачте; ми говорили, здається, про народню поезію...

— Так, пане графе.

— Треба признати врештою, що вона дуже гарно переклала Міцкевича... „Свавільна як мала кіточка,... біла як молоко,.. очі світять як дві зірниці..." Це її портрет, хіба ні?

— Зовсім так, пане графе.

— А щодо цього збиточного жарту... без сумніву дуже не на місці... то, бідна дівчина нудьгує шалено у своєї старої тітки... Веде монастирське життя.

— У Вильні бувала в товаристві. Я бачив її на вечерницях полкових старшин...

— Ах так, молоді старшини, це саме товариство, яке їй відповідає! Сміятися з одним, спліткувати з другим, залицятися до всіх... Хочете поглянути на книгозбірню мого батька, пане професоре?

Я пішов за ним до великої салі, де було багато книжок гарно оправлених, але рідко отвираних, як це можна було бачити з пороху, що вкривав їх береги. Можете уявити собі, мою радість коли одним з перших томів, які я витягнув з шафи був випадково „Катехізмус Самоґітікус". Я не міг вдержатися, щоби радісно не скликнути. Це мабуть якийсь містичний притягаючий вплив ділає часом на нас поза нашою свідомістю. Ґраф узяв книжку і, перелистkувавши недбало кілька сторінок, написав на обгортці: „П. Професорові Віттембахові від Михайла Шеміота". Я не всилі змалювати тут пориву моєї вдячности. Досить, що я пообіцяв собі в дусі що після моєї смерти ця дорогоцінна книжка буде окрасою книгозбірні того університету, в якому я здобув свої наукові ступні.

— Будь-ласка, уважайте цю бібліотеку за свою робітню, — сказав мені граф — тут ніхто не буде перешкоджати.

III

На другий день після обіду, граф предложив мені поїхати з ним на прохід. Діло йшло про відвідини одного „капасу" (так називають литовці могили, звані у росіян курганами), дуже славного в краю, бо давніше збиралися тут поети і чарівники, — а поет і чарівник було для них те саме — з нагоди деяких святочних роковин.

— Маю, — сказав мені — дуже ласкавого коня, якого можу вам предложити; жалую, що не можу повезти вас у колясці; але правду кажучи дорога якою поїдемо для запрягу непроїздна.

(Продовження буде.)

Господарські наради.

Зїзд філій „Сільського Господаря“ з львівського воєвідства у Львові.

Наради ці скликано у звязку з небувало важким господарським положенням українського села. Кожна філія „Сільського Господаря“ мала зробити передтим нараду делеґатів Кружків „Сільського Господаря“ у себе в повіті, а опісля відбулися зїзди філій у Тернополі, Станиславові і Львові. Досі відбулися повітові господарські наради при участи від 100—500 делеґатів кожна, в таких повітах: *Копичинці, Миколаїв, Рудки, Калуш, Теребовля, Камінка, Станиславів, Перемишль, Яворів, Коломия, Комарно, Тернопіль, Борщів, Надвірна, Сокаль, Збараж, Снятин, Львів, Дрогобич, Золочів*. В інших повітах наради відбуваються сьогодні або відбулися вчора, і тому звідомлення з них ще нема. В одному повіті *(Стрий)* нараду заборонено.

На всіх повітових нарадах „Сільського Господаря“ замітне велике зацікавлення селянства тими резолюціями, які нарадам предложено. І у звязку з тим помічується змагання до зміцнення своєї селянської орґанізації, якою є „Сільський Господар“. Резолюції, оголошені раніше в пресі, проходять усюди одноголосно, при чому до них у поодиноких повітах додають ще й ті льокальні домагання, які уважають за потрібні. Резолюції з повітових нарад делеґації вручують старостам, як домагання зорґанізованого українського хліборобського світу.

Треба на цьому місці зауважити, що наради „Сільського Господаря“ не мають нічого спільного з т. зв. „Тиґоднем Рольнічим“, що його влаштовують польські орґанізації зпід стягу ББ. Навпаки: наші наради випередили в усіх повітах польські наради і не дозволили втягнути туди наших селян та підвести їх під спільні, протеґовані урядом польські домагання. Наші наради перекреслили в багатьох випадках пляни провідників польських хліборобських орґанізацій, про що свідчить хоч би факт, що на деяких польських нарадах ухвалено всупереч волі президії наші резолюції, як це було нпр. у Снятині. Наші наради розяснили теж нашому громадянству шкідливість спільних хліборобських орґанізацій і вказали виразно шлях нашої власної селянської орґанізації, як одиноко доцільний.

Дня 10. листопада ц. р. відбувся, по закінченні повітових нарад, *зїзд філій „Сільського Господаря“ в Тернополі*, в якому взяло участь 13 філій. Після реферату інж. Е. Храпливого про дальшу боротьбу за селянські постуляти і її практичне переведення принято низку резолюцій, які торкаються наших потреб на Поділлі. Нарадою проводив голова М. Малицький, секретарював інж. О. Стойкевич.

Дня 11. листопада ц. р. відбувся *зїзд філій „Сільського Господаря“ у Станиславові*, в якому взяло участь 9 філій з Підгіря і Покуття. На цьому зїзді виголосив вичерпуючий реферат про положення цих районів краю сенатор інж. Ю. Павликовський, який зілюстрував конечність ще окремих резолюцій, що їх одноголосно принято. Про практичну роботу в обороні селянських інтересів говорив інж. Е. Храпливий. Нарадою проводив радн. Дрогомирецький з Отинії, секретарював інж. Іван Остапяк.

Дня 12. листопада ц. р. відбувся *зїзд філій із львівського воєвідства і західніх повітів краю у Львові*. Президію зїзду творили о. Раковський, дир. Ковальський та інж. Йовик (секр.). Реферати виголосили: посол О. Луцький „Про кризу і теперішнє господарське положення“ й інж. Храпливий „Теперішнє положення і праця „С. Г.“. Після дискусії зїзд приняв резолюції, текст яких ми в „Ділі“ подали вже перед кількома днями. Учасників зїзду було 45.

Після цього зїзду і решти нарад у краю Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар“ предложить, на основі ухвалених резолюцій, меморіял центральній владі про положення українського селянства та його домагання. Цей меморіял буде свого роду програмою оборони інтересів українського селянства на найближчий час. Він буде переданий також до використання обом нашим парляментарним заступництвам, нашим економічним орґанізаціям у столиці й повітах та нашій пресі.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ВІДЛОЖИТИ СПЛАТИ ДОВГУ.

Французький уряд звернувся до уряду Злучених Держав з проханням відложити речинець платности рати воєнного довгу, що припадає на 15. грудня ц. р. Якщо це покищо неможливе, то французький уряд заплатить цю рату у висоті 20 міл. долярів до банку міжнародніх виплат у Базелі як депозит, поки не западе остаточне рішення.

ФРАНЦУСЬКИЙ РОЗБРОЙНИЙ ПРОЄКТ.

ПАРИЖ, 12. 11. ПАТ. Еріо скликав учора пополд. засідання французької делеґації на розбройну конференцію й предложив їй текст **проєкту безпеки та розброєння**, який ставить до остаточного затвердження кабінетній раді в суботу і раді міністрів у понеділок. Тоді й буде оголошений мабуть рівночасно в Парижі й Женеві **дефінітивний текст проєкту.**

—o—

ГІПОТЕЧНА МОРАТОРІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 12. 11. ПАТ. Уряд республики рішив оголосити загальну мораторію для всіх гіпотек з виїмком звальоризованих. Мораторія має обовязувати до 1. квітня 1934 р.

КАТАСТРОФА НА КУБІ.

ГАВАНА, 12. 11. ПАТ. Число вбитих підчас гураґану на Кубі обчисляють на 2.500 осіб.

Міністр публичних робіт, який відвідав знищені гураґаном місцевости заявив, що в Санта Круц є поверх 1000 вбитих, кількасот ранених. Місто майже цілковито знищене. Під розвалинами домів лежить ще багато трупів. Значна частина жертв це жінки і діти.

Загальні Збори Адвокатської Палати.

В суботу, 12. ц. м. в 3. год. попол. розпочалися у салі польського „Сокола“ при вул. Зіморовича у Львові Загальні Збори адвокатів з дотеперішніх 3-ох Адвокатських Палат (у Львові, Перемишлі і Самборі), які обєднав декрет про новий устрій адвокатури, що війшов в життя з днем 1. ц. м. Усіх адвокатів у новій обєднаній Палаті у Львові є тепер ок. 2.000. Лише дуже мало членів східно-галицької палестри не явилося на цей свій перший загальний зїзд. Тому величезна ґімнастична саля ледви могла вмістити присутніх. Ці небуденні збори проходили від самого початку серед „підвишеної“ гарячкової атмосфери. Тому й саля „Сокола“ подобала гейби на біржу у Шикаґо в критичний день: за гамором, палкими переспраками поміж гуртками присутніх та щораз новою темпераментною реакцією на поодинокі заяви й розпорядження президії — тільки з найбільшим трудом можна було слідкувати за ходом нарад...

Головною точкою нарад і темою спорів був вибір нових властей Адвокатської Палати. Серед стиску, що панував при вході, роздавали дві листи: 1) т. зв. маґістратську, яку складено м. ін. у порозумінні з Союзом Українських Адвокатів і 2) опозиційну. Перша листа називала повний список кандидатів до 1) Адвокатської Ради, 2) Комісії фонду допомоги й товариської забезпеки, 3) Ревізійної Комісії, 4) Ініціятивної Комісії і 5) Еґзамінаторів. На чолі цієї першої листи до Адвокатської Ради фіґурував д-р Аксер та д-р Леон Хотінер, як імовірний майбутній декан Адв. Палати; з українців названо там д-ра Івана Блажкевича з Дрогобича та д-ра Альфреда Говиковича й д-ра Івана Кміцикевича зі Львова. Опозиційну листу відкривало прізвище проф. д-ра М. Алерганда, а з українців кандидатами до Адв. Ради були д-р Пилип Евин, д-р В. Старосольський і д-р Мих. Волошин. (Як зачуваємо, прізвища тих останніх вписано на ту листу без їх відома).

Відкрив збори заст. голови дотеперішньої Адв. Палати у Львові пос. д-р Зомерштайн, тому, що голова д-р Ґодлевський хворий. Перший бій вибух за особу голови зборів. Зголошено кілька кандидатур, однак вкінці через акламацію вибрали д-ра Зомерштайна. Опісля приступили до вирішення реґуляміну зборів.

У черговому числі подамо список остаточно вибраної нової Адвокатської Ради та назвемо прізвища тих українських адвокатів, що війшли взагалі до всіх властей східно-галицької палестри.

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 14. ЛИСТОПАДА 1932.

О. І. БОЧКОВСЬКИЙ. 5

Молода Бретанія і необретонський активізм.

Відтак величезні жертви та втрати, які понесла Бретанія підчас війни (250.000 мертвих, отже двічі стільки, скільки припадалоб на цей край з популяційного боку) примушували бретонських патріотів глибше задуматися над майбутньою долею свого народу та краю. Врешті, поширення гасла про самоозначення народів звичайно найшло серед свідоміших кол бретонського загалу живий відгомін. „Їм (себто бретонцям) казали — пише М. Дюамель — що вони воювали за право на незалежність малих народів, за їхнє національне самоозначення. Їм припала честь допомагати визволенню Сербії, Чехії, Польщі. Але що бачили ті з них, яким пощастило уникнути куль та повернутись до хат? Свій край, де завжди адміністрували як у колонії, урядовці-зайди, що з призирством ставилися до них, де їхня мова все була проскрибована в урядуванні, у судівництві та в школах; їхні діти були карані, якщо говорили нею. Коли-ж бретонці підносили голос, домагаючись прав національної меншости, чули відповідь, що вони мають такі самі права, як усі французи, що вони є „французи, як і всі інші“; безсумнівно це, мовляв, доводить факт, що 250.000 з них „померло за Францію“. Отже через майже якусь садистичну іронію навіть покликом на жертви, до яких вони були примушені, їм замикали рота“...

Легко зрозуміти, що в такій атмосфері творився дуже сприятливий ґрунт для народження післявоєнного необретонського автономізму. На його розвиток мав деякий вплив самим фактом свого існування ельзаський автономізм, що **via facti** порушив дотеперішній, так би мовити, герметично замкнений адміністративний унітаризм Франції. Звідси закид на адресу новобретонського національного руху, що він, мовляв, **„made in Germania“**. Цим закидом оперував між іншим і б. голова французького уряду Р. Пуанкаре у своїй відомій промові (1. II. 1929 р.), зверненій проти визвольних змагань французьких „зложенців“. „Виявилося, — казав він, — що бретонський автономізм народився в Ельзасі, як-що ще не далі в пангерманістичних орґанізаціях на лівому боці Рейна“.

Інші французькі оборонці державного унітаризму та централізму посувають джерело бретонського національного руху ще значно далі на схід, аж до червоної Москви, натякаючи на буцімто його залежність від III. Інтернаціоналу. Менше всього такі закиди можуть переконати або дивувати українців, які вже сто років чують до обриджения, що українська національна справа є винаходом Берліна чи Відня, у новітній добі Варшави, або навіть Токія, що в ній більшу або меншу ролю відгравали ріжні валюти. Більш побіжне знайомство з бретонським рухом показує цілковиту безпідставність закидів цього роду, як, зрештою, безпідставними вони були у всіх анальоґічних випадках, коли діло йшло про інші національні рухи. Річ певна, що гроші це велика сила: за них можна багато дечого придбати, але досі не було такого ґеніяльного фінансіста-політика, який би за гроші продукував нові неіснуючі нації... За гроші можна купити нікчемну одиницю, й такі знаходяться серед кожного народу. Але не було і нема продажних націй.

Бретонський рух соціольоґічно так само просто пояснюється, як і всі інші новочасні національні питання: естонське чи латиське, каталянське або баскійське. Він лише хронольоґічно подекуди запізнився, як взагалі весь неокельтський ренесанс, що мусить промощувати собі шлях серед малосприятливих обставин, борючись проти культурно-політичної супремації двох найстарших і наймогутніших держав: Анґлії та Франції. Проте ірляндці вже вибороли свою самостійність. Кімрі в Уельсі культурно та мовно є на шляху до свого національного самоозначення. Будиться спроквола приспана кельтська свідомість Горішньої Шотляндії. Бретанія є природним кільцем у цьому кельтському ланцюзі. Світова війна своїми визвольними гаслами розбудила її, як розворушила вона всі поневолені народи по цілій кулі земній. Через те зайво й недоцільно дошукуватися джерел новобретонського активізму десь у Берліні або у червоній Москві.

(Продовження буде.)

З природи й техніки.

„Дніпрельстан“ відкритий.

У пяті роковини покладення фундаментів себто в дні 10. жовтня н. р. відкрили святочно величезну гідро-електрівню „Дніпрельстан“. Ціле свято відкриття передавали радієм цілому Радянському Союзові. У найближчім році 9 турбін потужности (спрaвности) 720 тисяч коней буде постачати електричну струю областя з поверхнею 80 тисяч квадратних кільометрів (між іншим і „Донбасові“). Величезна, довга на 766 метрів, гребля перерізує Дніпро, підносячи рівночасно рівень води в горішньому бігу ріки на 43 метри. Для збудування цієї греблі зужили 1.8 міліонів тон бетону! Давню долину ріки повище гаті перемінили в величезне озеро. На його дні лежать погребані цілі села, населення котрих мусіло переселитися. Гребля дає змогу не тільки постачати електричну енергію, але також плавбу славними порогами, що положені вище неї. Серед українських степів виросло над Дніпром модерне місто з високими бетоновими домами. Нині заселює його вже більш, ніж 100.000 людей.

Жертви сонячних промінів.

На останнім засіданні „Берлінського товариства патольогічної анатомії і порівняльної патольогії“ лікар Р. Рессле здавав звіт про два випадки смерти внаслідок кровотечі в мізку і мізковій опоні. А саме кровотіч у мізковій опоні наступила у молодого чоловіка, що вигрівався довго до сонця, а відтак скупався. У воді він зараз пішов на дно. Його витягнули звідти ще живого, одначе кілька годин пізніше він закінчив життя. Причиною смерти були кровотечі мізкової опони наслідком спеки. Другий випадок трапився у горішньому Енгадіні себто над горішнім Інном у південно-східній Швайцарії після 8-денного ходження з ненакритою головою. Сильне альпейське сонце викликало дуже тяжкі кровотечі, переважно в білій субстанції мізку. Ці оба випадки нехай будуть осторогою для всіх, що добре поінформовані про вартість світла, повітря і сонця для здоровля, необережно переборщують.

Кольорові часописи.

У Сіямі, незалежній державі зьганґової Індії, змінюється майже щоденно колір видаваних часописів. Річ, розуміється, не у політичнім „колір“ часопису, а тільки у колірі паперу. А саме в Сіям кожний день має свій означений колір і багато сіямців одягається в той спосіб, що кожного дня достосовують колір одіння до кольору дня. Те саме діється і з часописами: в понеділки вони друкуються на жовтім папері, у четвер на зеленім, у неділю на рожево-червонавім, в інші дні тижня на білім.

Вприскування кисня.

Є відомою річчю, що підчас т. зв. асфіксії себто підчас припинення віддиху чито топельників чито удушених чито затроєних окисом угля чито недужих на запалення легенів застосовують штучне вдихування кисня. На днях появилася розвідка англійського лікаря Д. Ц. Вельша, в якій він поручає замісць вдихування кисня його вприскування. Вельш вприскував 150 до 500 шестистінних центиметрів кисня під шкіру удя і осягав значно ліпші результати, ніж при вдихуванні. Вприснений кисень збирається близько місця вприснення і творить збірник, з якого кров черпає кисень і таким чином започатковує віддих. Поліпшення віддиху появляється зараз з початку інекції. Якщо хочемо скріпити ділання кисня, можемо повторити вприскування після деякого часу. Однак не треба вприскувати більшої кількости кисня нараз.

Міжнародній Союз Математиків.

На цьогорічнім конгресі математиків, що відбувався від 3. до 10. вересня в Ціріху, постановили закласти замісць „Інтернаціональної Унії Математиків“, яку заснували зараз після всесвітньої війни і до якої не сміли належати математики осередніх держав, новий „Міжнародній Союз Математиків“, якого перший конгрес відбудеться 1936 р. в Осльо. Комітет основників цего Союза складається з Севері, представника Італії, Вайля з Німеччини, Жюлія з Франції, Морделя з Англії, Веблена зі Злучених Держав Півн. Америки, Александрова з Радянського Союзу і Бора, представника скандинавських країв.

Кількість людей на світі.

Статистичний річник Ліги Націй за рік 1931-1932 подає першу урядову статистику всіх людей на землі. За його даними населення землі складається з 2 міліярдів 12 міліонів і 800 тисяч людей. З того числа 1 міліярд і 103 міліони людей живе в Азії, 506 міліонів в Европі, 252 міліонів в Америці, 142 міліони в Африці та 10 міліонів в Австралії.

Цьогорічні лявреати Нобля з ділянки медицини і фізіольогії.

Нагородою Нобля за 1932 рік поділилися сер Чарльз Шерінґтон з Оксфорду і професор Едгар Даґлас Адріен з Кембрідж. Оба вони погробили важні відкриття в ділянці функцій невронів, себто нервних клітин. Обох вчених уважають нині найвизначнішими англійськими фізіольогами нервів.

44-літній професор Адріен прослідив докладно, як відбувається передавання подразнень нервами. Він є по гляду, що нерв має память себто, що підпорогові подразнення остають в нервах і можуть викликати пізніше реакцію враз з іншими такими самими слабими подразненнями.

Сер Чарльз Шерінґтон прослідив ділання стрихніни і хльороформу на мозок і хребетній стриж. Притім відкрив він нові проводи до хребетного стрижа.

Рекорд полярного мореплавства.

Радянський полярний корабель „Кніповіч“ обплив вперве в історії полярного мореплавства цілу Землю Франца Йосифа довкола. Як відомо Земля Франца Йосифа лежить на північ від острова Новая Земля між 80. і 83. ступнем північної географічної ширини. **А. Л.**

За національну карність.

Комунікат Повітового Народнього Комітету УНДО в Сокалі.

На терені Сокальщини приступили в останньому часі до творення польсько-українських пожежних товариств і покликали вже навіть до життя „Повітовий Союз Пожежних Сторожей“. До управи Союзу вибрали деяких українців, а тому також членів УНДО, **позаочно і без їх відома, які однак сейчас зрезиґнували.**

Виходячи зі заложення, що творення подібних утраквістичних організацій є крайно шкідливе для свобідного розвитку Української Нації, і стверджуючи, що зі справою творення пожежних товариств зорганізоване Українське Громадянство Сокальщини не мало і не має нічого спільного, — Президія Повітового Народнього Комітету УНДО взиває Українське Громадянство Сокальщини кермуватися на місцях повищим становищем Повітової Управи УНДО в імя національної карности.

Сокаль, дня 12. листопада 1932.

За Президію Повітового Народнього Комітету УНДО:

Д-р Лев Хоминський, голова, пос. **Володимир Кохан**, заст. голови, **д-р Роман Перфецький**, секр., **д-р Богдан Чайковський**, член Президії.

БУРЕВІЙ ЗНИЩИВ ОСТРОВИ.

НЮЙОРК, 12. XI. ПАТ. Англійські острови Літл Кеймен і Кейменбрек, що віддалені 150 миль від Джамайки, знищив буревій. Згинуло більше як 600 людей. Є сотки ранених. Багато домів і всі урядові будинки збурені.

Подробиці про напад на дир. Баб'я.

Навязуючи до вчорашньої звістки про напад на директора філії української держ. гімназії у Львові п. Бабія, повідомляють нас, що безпосередніх напасників було двох, а не один. Коли дир. Бабій входив ранком перед 8. год. на сходи в Нар. Домі, згори швидко збігали два молодці. Думаючи, що це гімназійні ученики, директор закликав: „Чого біжите?“ В тому самому моменті один з них ударив його чимось важким, мабуть боксером, по голові. П. Бабій інстинктово відштовхнув його; тоді другий напасник ударив його ножем у голову. Жертва нападу може говорити ще про „щастя“, що удар ножем не спричинив втрати життя, чи ока, лише прорізав щоку. Напасники втекли бічною брамою на вул. Вірменську.

Істнує гіпотеза, що це були люди, наслані якимось учеником, який хотів пімститися за поганий вислід матурального іспиту. Ходять теж поголоски, що це дехто хотів таким робом виявити своє обурення за те, що в гімназії дир. Бабія була на 1. листопада шкільна наука. Якщо це правда, то слід пояснити, що в дні 1. листопада, як у дні римо-кат. свята Всіх Святих, *усі українські школи*, так державні як і приватні, *мусіли* мати науку і що в даному напрямку істнує спеціяльний розпорядок шк. кураторії.

Анґлійський противоєнний проєкт.

ЛЬОНДОН, 12. XI. ПАТ. „Дейлі Мейл“ повідомляє, що німецький амбасадор відвідав учора Саймона і відбув з ним довшу розмову на тему нового европейського пакту, пропонованого Англією. Плян Англії йде в тому напрямі, щоби всі европейські держави запевнили, що *не вживуть сили в доходженні своїх претенсій*. Такий пакт усунув би значно теперішні побоювання в Европі, особливо щодо відношення Німеччини супроти Польщі у звязку з домаганням ревізії німецької границі на сході. Пропозиція Англії йде дальше ніж пакт Кельоґа, бо висуває не тільки зречення війни, але взагалі *зречення всяких насильних засобів у доходженні спірних претенсій*. Такою декляраціяю була би обнята також неофіціяльна війна або всякий виступ збройних організацій.

—o—

По широкому світі.

— Підчас соціялістичної маніфестації в Парижі прийшло до кривавої бійки між соціялістами і роялістами.

— На італійсько-французькій границі викрили велику шпигунську акцію, що дальше затроїть італійсько-французькі взаємини.

—o—

За знесення военного летунства.

ЛЬОНДОН, 12. XI. ПАТ. В політичних колах Льондону підкреслюють велике значіння, яке для справи миру має вчорашній виступ у парляменті віцепремієра Болдуіна, який у розбройній дискусії в палаті громад висловився за цілковитим знесенням летунства для военних цілей. Навіть знесення военної агітації не увільнить людство від грози бомбової атаки, бо цивільні літаки можуть бути вжиті до кидання бомб. Для успішного розброєння потрібна контроля цивільного летунства. Промова Болдуіна зробила в палаті велике враження. Загально думають, що зміст її увійде в британську пропозицію, яку внесуть в Женеві мін. Саймон.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, 12. 11. ПАТ. Після кривавих подій, які розігралися тут у середу, відбулося засідання союзу синдикатів женевського кантону. На засіданні ухвалено 84 голосами проти 58 **оголосити ґенеральний страйк від суботи.**

ЖЕНЕВА, 12. 11. ПАТ. 24-годинний страйк, проклямований професійними союзами женевського кантону, почався сьогодні рано. Страйк не захопив установ заг. потреби та трамваїв. Видавання часописів запевнили тимчасовими засобами. Змобілізовані відділи війська пильнують публ. спокою та безпеки.

Клопоти німецького уряду.

БЕРЛІН, 12. XI. ПАТ. Всупереч вісткам, начеб канцлер Папен уже розіслав партійним провідникам запрошення на переговори, оголошено вияснення, що досі ніхто з партійних діячів не запрошений на конференцію. Розмови з провідниками партій покищо відложені і відбудуться мабуть у найближчих днях. У пресі появилася поголоска, що націонал-соціялісти *не приймуть запрошення Папена*.

БЕРЛІН, 12. XI. ПАТ. Канцлер Папен приняв на конференції б. пруського премієра Бравна, з яким конферував у справі введення в життя рішення липського трибуналу в конфлікті республіки з Прусією. Однак до порозуміння не прийшло. Пополудні канцлер мав конференцію з премієрами союзних країв.

БЕРЛІН, 12. XI. ПАТ. Пруський сойм скликаний на 24. ц. м.

КАТАСТРОФА ДВОХ ГРЕЦЬКИХ КОРАБЛІВ.

АТЕНИ, 12. XI. ПАТ. Грецький корабель „Ґуландріс“, який плив із вантажем 6 тон руди до Німеччини, затонув біля острова Крети. Капітанові корабля зі залогою вдалося врятувати на корабельному байдаці й причалити до Крети.

Другий грецький корабель „Месатірі“ наслідком густої мряки осів на мілині біля Ґаліполі. Два турецькі ратункові кораблі вислали зараз на місце катастрофи.

НОВИНКИ

— **Ревізії й арештування.** Тернопільська поліція перевела 7. ц. м. ревізії й арештування в Конюхинці, присілку села Сороцка. Арештовано чотирох старших господарів: Івана Валигана, Андрія Чорного, Андрія Курного, Мих. Процика і парубка І. Котика. Арештованих перевезли в кайданках до слідчої вязниці в Тернополі. Перед двома тижнями арештували в тому селі чотирох селян, з яких один вже вийшов на волю. — В самбірському повіті арештовано в Гордині студ. прав А. Гординського й абсольвента семинарії Струбицького. Обох відставлено до Самбора. В Пиннянах переведено ревізію в читальні „Просвіти“ й арештовано Василя Вольського та студ. Галайду.

— **Польський кооперативний зїзд у Львові.** В днях 8. і 9. ц. м. відбулися в будинку торговельно-промислової палати у Львові збори львівського відділу патронату хліборобських кооператив. В нарадах взяло участь 200 делегатів польських хліборобських кооператив, що працюють на терені Сх. Галичини. На пленарних зібраннях виголосили реферати: директор патронату Познанський на тему „Суспільно-господарські проблеми на селі підчас кризи і кооперація“ та проф. політехніки д-р Гурський про „Оплатність штучних навозів при нинішніх цінах збіжа“. Окремо радили секції кас Стефчика, секції молочарських кооператив і секція хліборобсько-торговельних кооператив. На молочарській секції ректор Немчицький виголосив реферат про найважніші проблеми продукції, обороту й консумції молока.

— **Ексцеси студентів у Львові.** У суботу відбулося в Єзуїтськім костелі у Львові богослуження за душу студ. Вацлавського, який згинув м. р. підчас протижидівських ексцесів у Вильні. Після богослуження відбулося відкриття пропамятної таблиці у честь пок. студ. Вацлавського в П. Домі Техніків. Опісля кілька гуртів студентів пішло до міста. В кількох місцях студенти вибили шиби в жидівських крамницях. Поліція приарештувала 15 студентів.

— **Голуби на службі комуністів.** На вул. Пильникарській у Львові зловили голуба, що мав прічіплене до ніг червоне полотно з агітаційними написами. Голуба пустили комуністи, не могучи іншим шляхом проявити демонстрації з приводу роковин комуністичної революції в Росії.

— **За вбивство і підпал.** У львівському процесі чотирьох селян із Брусна пов. Любачів, обвинувачених за вбивство і підпал, запав присуд, на основі якого обв. Космину засудили на 6 років і втрату горожанських прав на 10 років, а обв. Костюка на півтора року. Підчас відчитання присуду Космина зімлів, так, що мусіли довший час його відтирати.

— **Помер, викинений за двері.** До скарбового уряду в Любачеві увійшов перед кількома днями Ізраїль Віґдор, швець із Нароля і просив, щоби дали йому якусь полекшу в сплаті податку. Прохання мало такий наслідок, що начальник уряду звелів возьному викинути Віґдора за двері. Відійшовши кілька кроків, Віґдор упав на землю без памяти і незабаром умер. Лікар ствердив смерть від удару серця.

— **Загадочний напад.** В ночі на 8. ц. м. троє людей добулися крізь вийняте вікно до мешкання польського пароха в Угнові, каноніка Тимочка й тяжко його побили. Найдений портфель і золотий годинник залишили на місці і вистріливши двічі, втікли. Одна куля застрягла в стелі, друга в постелі. Під замітом нападу поліція приарештувала трьох селян із Піддубець.

— **Пожежі.** В Беневі коло Золочева вибухла пожежа на фільварку посесора Адамовського. При сильному вітрі вогонь обняв шість великих сиртів зі збіжем і стодолу. — В Лопянці пов. Долина згоріло 15 господарств. Підозрівають, що вогонь спричинив Микола Андрейко, що після пожежі втік зі села.

— **Бандитизм у краю.** На дорозі коло Стоянова напало кількох озброєних людей на віз Герша Гоніґа, гандляря із Бориславич пов. Горохів. Коли Гоніґ переїздив попід ліс, затримали його бандити окликом: „руки в гору!" і зажадали грошей. Гоніґ відозвався: „чого хочете?", а тоді один із напасників стрілив на нього з кріса, кладучи його трупом. Інші бандити здерли з нього одяг, забрали 150 зол. і втікли до ліса. Візник перевіз убитого до Дружкополя і повідомив поліцію.

— **Любовна трагедія на селі.** У Слобідці Даниловецькій пов. Чортків господар Ян Дзядецький ударом сокири зранив тяжко свою шваґрову Павлину Васович і хотів відобрати собі життя, випивши більшу скількість оцтової есенції. Васович, перевезена до шпиталю, померла від ран, а Дзядецького відратували. Спонукою до злочину була заздрість. Дзядецький залюбився в сестрі своєї жінки, Павлині Васович, з якою мешкав разом з жінкою в одній кімнаті. Однак любов не була взаїмна і коли Павлина хотіла вийти замуж за якогось молодця з Гусятина, Дзядецький рішив покінчити з нею та зі собою.

— **Револьта у вязниці.** Політичні вязні в карному заведенні в Білефельді в Німеччині розпочали голодівку, яка перемінилася в явний бунт. Вязні під проводом поручника райхсвери Шерінгера, засудженого за аґітацію в армії, знищили келії й викинули прилади до їди крізь вікна на вулицю. Перед вязничним будинком зібралася юрба прохожих, що помагали демонстраційними окликами вязням. Вязнична сторожа приборкала револьту.

— **Міліярдові зловживання в банку.** В Торговельному Банку в Базелі викрили величезні скарбові зловживання, що переходили 4 міліярди франків річно. У справу вмішані три сенатори, великі промисловці і навіть два епископи. Наслідком інтерпеляції соціяліста Альбертіна справою занявся французький парлямент. Міністр фінансів приобіцяв перевести строге слідство й винуватців потягнути до відповідальности.

— **Шопен залишиться у Франції.** Французька преса подає звістку про інцидент, який мав трапитись у варшавській фільгармонії на святі 100-роковин смерти Шопена. На святі були присутні президент республики, члени уряду та дипломатичні представники. На почеснім місці сидів франц. посол Лярош. Від імени польського уряду промовляв Ольпинський і сказав, що Шопен був сином польки і батька, що мав чуже імя. Ця фраза сильно образила франц. посла і інших присутніх французів. Лярош мав покинути свято. Довідуємось при цій нагоді, що польський уряд робив заходи перед французьким, щоби дозволили перевести тлінні останки Шопена з Парижа до Варшави. Французький уряд відмовився з двох причин: Шопен був французьким громадянином і у своїм заповіті домагався, щоби його поховати у Парижі, а тільки його серце вислати до Польщі. Цю його останню волю французи виконали: серце Шопена лежить у костелі св. Хреста у Варшаві.

— **Хочуть воскресити латинську мову.** За почином диктатора Мусолінія повстала в Італії група вчених, що хоче привернути до життя давню латинську мову. Це був би додаток до змагань диктатора привернути Італії давню римську славу. Звісно, що латинської мови вживали вчені люди в середніх віках, поки не взяла верх народня мова кожного народу. Тепер Мусоліні хоче зр[illegible]ти латинську мову знову загальною мовою вчених людей на цілому світі та біда в тім, що навіть і латинську мову не всі однаково вимовляють і прийдуть ті самі труднощі, що й з есперанто.

— **Чому люди щезають із Ню-Йорку.** За останніх 15 літ пропало в Ню-Йорку безслідно 250.000 осіб. Голова бюра пропащих капітан Джон Лерс пробує у свіжім справозданні з діяльности свого товариства відповісти на питання, чому це так. „У більшості випадків люди покидають свій дім добровільно; нечисленні кінчають самогубством і дуже мало пропадають, пірвані силоміць. Причиною, чому люди щезають бувають грошеві клопоти, родинні розчарування, любовні траґедії. Замісць починати розвід чоловік або жінка часто воліють щезнути з хати". Дорослих пропадає багато більш як малолітніх. Дівчата покидають рідше хату, ніж замужні. Замужні жінки краще знають життя і сміливіше починають працювати наново в іншім середовищі.

— **Французькі лікарі живуть довго.** Медична Академія в Парижі святкувала 100-літні роковини свого члена Геніо. Цей учений досі почуває себе знаменито. Його товариші мають теж поважний вік, а саме проф. Хаєм 91 літ, Пінар 88, Гютінель 83, Ріше 82, Пуше та Арсонваль 81 і Кень 80. Усі вони мали за все життя багато до діла з недугами та мікробами, але це не пошкодило їхньому здоровлю. З нагоди згаданого ювилею французька преса пригадує, що славні французькі лікарі взагалі жили довго. Хірурґ Людовика XIII. Жан Ґру помер у 120 році, Дюфурнель у 119 році, Де Мор у 103 р., Боссі у 104 році, Фо у 101 році. Ніодин із них не розкрив нам тайни, що треба робити, щоби дожити до такого віку. Всі вони зберігали тільки звичайні правила гиґієни, їли та пили в міру, і не відрікались улюбленого вина.

— **Д-р мед. Маркіян Дзерович** виголосить у неділю дня 13. ц. м. в год. 6. вечором в „Українській Бесіді" у Львові (Народний Дім) виклад про астму. Гостям раді.

— **На Пресовий Фонд „Діла"** зложили: п. Мик. Винник, Солець, зол. 1., п. Юліян Федевич, Чернева к. Мостиськ, зол. 2.

З нових книжок.

„Резолюції VII. Краєвого Кооперативного Зїзду". Львів, 1932, стор. 97.

Книжка що саме появилась як 31. число „Бібліотеки РСУК.", не є властиво збором резолюцій того роду, що їх ухвалюють усякі зїзди часто тільки для заманіфестування „ділової праці." Це поважний еляброат, у якому поруч з ретроспективним поглядом на повоєнну діяльність і осяги нашої кооперації, находимо безліч інструкцій і порад, що надає йому характер своєрідного „кооперативного кодексу".

Досвід останньої декади має стати відскочнею понад усі старі помилки і звички до ще кращих ніж досі результатів праці. А тих помилок вираховано в „Резолюціях" чимало. Їх не заховано від людського ока, противно — про них говориться зовсім явно, бо „ми всі (кооператори) разом щойно виховуємо себе до чимраз вищих завдань" — як сказано в одному місці.

Власне ці вищі завдання вимагали, аби кооперативний Зїзд не лише кинув ярке світло в майбутнє, освітив дорогу, якою має йти кооперативна громада, намітив низку нових завдань та гасел, але також щоби глянув критичним оком на пройдений шлях, де — поруч з поважною сумою безперечних сукцесів — найдено теж обяви національного господарювання, промахів і недотягнень.

Для тих, що пильно студіюють нашу кооперативну пресу в „Резолюціях" майже все знайоме. Та весь цей матеріял, зібраний в одно і систематично впорядкований по видах і ступнях нашої кооперативної мережі, представляє корисну цінність для кожного, хто активно — зарібково чи як суспільник — працює в кооперації. Залишилось би тільки пожелати, аби „резолюції" найшли своє практичне приміненя і не залишились у більшій чи меншій частині в сфері „побожних бажань".

Можна сподіватись, що ставка О. Луцького в промові до „Резолюцій" на амбіцію кооператорів, що „відповідальні за будуччину народу", відповідальні за „загально-національний рух", у якому кооперація грає чи не першорядну ролю — не заведе ані провідника орґан. виділу в РСУК, ані всіх тих, що зі щирим переконанням гордяться нашою кооперативною організацією, вважаючи її найбільшим нашим повоєнним успіхом і рятунком.

В. Н-вич.

З опери.

„ЛЯКМЕ" з Е. Бандровською, та під дир. А. Рудницького.

В мин. четвер йшла у Великому Театрі у Львові одна з найбільш популярних опер французького репертуару — „Лякме" Деліба. Хоч музично ця опера дещо одностайна, всеж вона дає велике поле для попису співаків, а екзотичне тло акції дозволяє дати пишну сценічну оправу. У титуловій партії виступила одна з найчільніших сучасних польських артисток п-і Ева Бандровська, співачка з великою співочою культурою та прегарним голосом — дарма, що саме кольоратура не є найбільшою прикметою того голосу. Чудово була відспівана величава „Леґенда" у II. дії за яку

слухачі нагородили артистку оваційними оплесками при відкритій сцені. Гість *Вішневський* має гарний, але невеличкий баритон. З інших виконавців слід занначити передовсім п. *Ужейцо*, потім *Вронського*, який — на жаль — зраджував досить поверхове опанування партії. Дирижував п. *Антін Рудницький*. *м. н.*

—o—

З театру.

Перед виставами нашого театру.

„Театр ім. І. Тобилевича" переїзджає через Львів у своїй мандрівці по краю і тут зупиняється на три вечорі. Посидів би тиждень-два, але українці у Львові не мають салі на театральні вистави. Сцена у Муз. Т-ві ім. Лисенка непридатніша для театральних вистав, ніж сцени деяких наших читалень. А „Комітет будови укр. театру у Львові" вже від трицяти, здається, літ на цю недостачу невразливий.

Становище нашого мандрівного театру незвичайно важке. У подорожі з міста до міста він не може підготовляти як слід нового репертуару зі молодші акторські сили. Про матеріяльні обставини вже й не згадуємо. Репертуар призначений для провінції мусить мати інший характер, ніж репертуар постійного театру у більшім місті. Цим пояснюється обставина, що наш театр хоче яко мога знайомити нашу інтелігенцію на провінції з чужими песами, що йдуть на більших сценах. Наша оригінальна драматична продукція майже ніяка; нема нових пес, а деякі, що є, незвичайно важко вивести на малій сцені.

Із трьох пес, що вибрав „Театр ім. Тобилевича" у зовсім випадковім переїзді через наше місто тільки „Бродвей" міг дехто бачити на сцені Вел. Міського Театру. Саме цю песу, згідно з голосами з провінції, вони грають виїмково вдатно. „Грішниця з острову Паґо-Паґо" має всі прикмети творів талановитого анґлійського драматурґа Моґема, що придбав собі світове імя як повістяр. „Сорочинський Ярмарок" піде, здається, у Львові вперше. Від успіху, який матиме наша труппа між львівським громадянством залежатиме, чи схоче вона хутко відвідати нас іще раз.

„Театр ім. Тобилевича" дає свої три вистави 15-го, 16-го і 17-го у салі „Театру Ріжнородностей".

—o—

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „*НЕПОТРІБНА*".

Побутова фільма продукції „Фокса", що нагадує солідні, добре опрацьовані повісті XIX-го віку, з епічними картинами. Бачимо в ній історію одної рідні, як із маленьких дітей виростають люди на становищах, головно завдяки невсипущій, щоденній праці матери, що не має іншої мети у житті, як працю для своїх дітей. Фільма має сильні драматичні моменти і виведена незвичайно дбайливо у подробицях. Першорядні артисти Мае Марш, Джеймс Данн і Саллі Ейлерс.

ЧИ ВИ ЗЛОЖИЛИ ЛИСТОПАДОВИЙ ДАР УКРАЇНСЬКИМ ІНВАЛІДАМ?

Літературний куток.

Перед літературною нагородою Нобля.

Ніодна із пяти нагород Нобля, призначуваних щороку, не цікавить широкий загал так живо, як літературна. На цьому полі йде найживіше суперництво народів, які звязують із цією нагородою признання для національної творчости. Імена, нагороджених учених із медицини, фізики та хемії невідомі загалові, що за науковими здобутками і так не стежать ніколи. Мирова нагорода від часів світової війни стає щораз більше проблематичною: світ не має людей, що могли би нині успішно працювати для миру!

Світова преса наводить від місяців найповажніших кандидатів на літературну премію. Від літа впали такі прізвища: Валері або Бурже, кандидати французів, Ґельсуорті або Мейсфільд, анґлійців, Палямос, греків, Ґеорґе та Гольц, німців, Ґоркий та Мережковський, росіян. Ця остання російська пара повторяється щораз частіше в останніх тижнях. Росіяни єдині з великих европейських народів не мали досі Ноблівського лавреата. Причина в тому — спеціяльний статут Ноблівської фондації. Російська Академія Наук, що мала право ставити кандидатів, не могла за царського режіму голосувати за такими революціонерами як Толстой і Горкий. Слава Чехова прийшла аж після його смерти, заки вчені зорієнтувались у його таланті.

Якщо Комітет Нобля хотів би цього року дати премію росіянинові, тоді Мережковський дістав би її без труднощів як контр-кандидат Ґоркого, що відпаде автоматично. Радянський уряд звеличав його цього року більш як інші народи інших своїх письменників за життя. За Мережковським промовлятиме ще клявзуля заповіту Альфреда Нобля, який домагався нагороди для творів ідеалістичного напрямку.

А проте відомо, що виконавці заповіту Нобля нарушували його волю від першої хвилини до останньої, відповідно до ситуації. Найбільший фактичний вплив на призначення нагороди мають дотичні референти при стокгольмській Академії, що входять у склад комітету, а саме. Пер Гальстрем, довічний її секретар, знавець нім. і анґл. літератури, проф. Шік історик літератур, Андерс Естерлінґ, поет, Фредрік Беек, найавторитетніший шведський критик, К. Гаммарскіельд, голова адміністраційної ради і додані до цього комітету фаховці: Карль Гагберг — для італійської та еспанської літератури, Аксель Гольмберг, проф. унів. у Люнді, для франц. літер., Антон Карльґрен, проф. унів. у Копенгаґені для славянських літератур.

Від мотивів, які дають ці референти залежить щорічна нагорода Нобля, подібна до виграної на льотерії.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 12. XI. 1932. за масло експортове та десерове пріма 3·00 зол., за літру молока 21—23 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 6·60 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 13. XI. год. 3.30 попол. „Марія", (ціни знижені, абонам. 2).

Неділя, 13. XI. год. 7.30 веч. Опера.

Понеділок, 14. XI. год. 7.30 веч. „Занадто правдиве, аби було добре" (Абон. 3).

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 13. XI. год. 3.30 попол. „Олімпія" (ціни знижені — абонам. 2).

Неділя, 13. XI. год. 7.30 веч. „Бездомний лікар" (Абонам. 1).

Понеділок, 14. XI. год. 7.30 веч. „Так було і буде" (Абонам. 3).

Гостинний виступ Українського Театру ім. Тобилевича.

Вівторок, 15. XI. год. 7.45 веч. „Грішниця на острові Паго-Паго" екзот. песа Могема й Колтона.

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патахон як пеховці" і „Мароко" (з Марленою Дітріх).

АПОЛЬО: „Непотрібна".

АТЛЯНТІК: „Пісня ночі".

КАСІНО: „Пісня ночі".

КОЛІСЕЙ: „Люди на стійці", ревія „Весело жий".

КОПЕРНИК: „Білява Венера" (з Марленою Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Білява Венера" (з Марленою Дітріх).

МІРАЖ: „Трейдер Горн".

ОАЗА: „Вулиця осуджених душ".

ПАЛЯС: „Ц. к. команда сердець" (сценарій Рода Роди).

ПАН: „Бомби над Монте Карльо".

ПАСАЖ: „Карменчіта", звук. комедія та тижневик.

ПРОМІНЬ: „Магараджева фаворита" й ревія.

СТИЛЕВЕ: „Рік 1905. — Вигнанці".

УТІХА: „Кво вадіс" з Емілем Яннінґсом.

ХИМЕРА: „Бунт молодости".

Закордонне радіо.

Неділя, 13. листопада 1932.

Кеніґсберг (217,1) 20.40 „Фальстаф", „Веселі кумоньки з Уіндсору" Шекспіра, **Братислава** (278,8) 19.30 „Жемчуги панни Серафини" оп. Піскачека, **Міляно** (331,4) 11.00 Церк. трансм., 13.30, 19.10 Муз. всячина, 20.30 „Марія ді Маґдаля" оп. Педроля, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.35 Арії, Сильві Нікуди, **Гамбург** (372,2) 13.00 Концерт, 16.10 Басові пісні й арії, **Білгород** (30,4) 12.05 Військ. оркестра, 16.00 Оп. музика, **Стокгольм** (435,4) 17.00 Комп. реціталь Пальмгрена, **Рим** (441,2) 20.45 „Гр. Люксембург" оп. Легара, **Лянґенберґ** (472,4) 20.15 „Чорна Марзана" оп. Штравса, **Прага** (488,6) 7,30, 11.00 Концерт, 15.30 „Гарна Олена" оп. Офенбаха, **Брюселя** (509,3) 16.00 Концерт, 21.30 „Рена" оп. Ван Елена, **Відень** (517,2) 12.55, 17.00 Концерт, **Мінхен** (532,9) 19.00 Брамсові пісні, **Будапешт** (550,5) 11.15 Богослуження, Концерт, **Харків** (937,5) 10.00, 12.15, 15.00 Концерт, 14.30 Для дітей, 16.35 Гумор, сатира, 18,00 Тр. з театру, 24.00 Звуковики.

Понеділок, 14. листопада 1932.

Ляйпціґ (389,6) 12.00 Капеля, 13.15 Музика, **Барі** (269,4) 20,35 „Самсон і Даліля" оп. Сен-Саенса, **Братислава** (278,8) 15.30 Спів, 16.10, 22.20 Концерт, 18.00 Музика камер., 20.00 Трансм. зі Словацького Мист. Союзу, **Бресляв** (325) 20.00 „Дер Тойфельсрайтер" оп. Кальмана, **Міляно** (331,4) 11.15, 19.00 Муз. всячина, 20.30 „Марія ді Маґдаля" оп. Педролія, **Штрасбурґ** (345,2) 21.15 „Морс ет Віта" ораторія Гунода, **Гамбург** (372,2) 20.00 Концерт під дир. Штравса, **Берлін** (419) 19.30 Академія в честь Ґерг. Гавптмана (промова Г. Гавптмана), **Рим** (441,2) 13.00 Концерт, **Лянґенберґ** (472,4) 20.30 „Ганузя" Ґер. Гавптмана, **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 19,35 Кам. музика, 20.10 Фр. Верфель говорить про Гавптмана, **Мінхен** (532,9) 13.30 Концерт, 20.00 „Ябука" оп. Штравса, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00 Концерт, 16.35 Літер. трансм., 18.15 Солісти, 19.00 Орхестра, хор, 24.00 Оп. музика.

Вівторок, 15. листопада 1932.

Кеніґсберг (217,1) 11.30 Концерт оп. орхестри, **Ляйпціґ** (389,6) 20.00 „Ельґа" Ґ. Гавптмана, **Міляно** (331,4) 20.30 Оперетка, **Штутгарт** (360,6) 20.00 „Ґеронімус Кніккер" ком. оп. Дітерсдорфа, **Білгород** (430,4) 11.00 Концерт, 19.30 Циг. музика, **Рим** (441,2) 20.45 „Масковий баль" оп. Вердія, **Прага** (488,6) 19,20 Концерт, 20.20 Чеські та словацькі пісні, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00, 16.35, 19.00 Концерт, 12.15 Українська музика, 17.00 Мист. трансм., 24.00 Танк. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 13. листопада 1932.

11.58 Час, 12.10 Метеорольоґ. комунікат, 12.15 Симф. поранок, 14.00 Рільн. метеор. комунікат, 14.05 „Які засоби ратунку мають хлібороби в фін.-земельних законах" 14.25, 15.25 Концерт, 15.05 „Що чувати, що треба знати", 15.50 „Свято катол. молоді", 16.00 Для дітей: „Що чувати в світі", „Скитальці-кораблі", 16.25 Грамофон, 16.40 Відгомін І. вес. неділі, 17.00 Камер. концерт, 18.00 II вес. неділя, прольоґ, 18.15 Фейлетон Генр. Збежховського, 18.25 „Львівські диваки", 19.00 Уріжноріднена всячина, 19.20 Льв. спорт. комунікат, 19.25 Авдиція, 19.55 „Сім душ жінки" Васілевського, 20.10 Льв. хор ревелерсів, 20.40 Того не знаєте, 20.55 Спорт. вістки, 21.05 Наш кабарет, метеоро-економ. комунікат, 22.05 Екзотичне інтервю Алі Калі Оглуі, 22.15 Кіно „Ра", 22.55 Комунікати, 23.00 Вес. оп. музика, 23.50 Фінал II. вес. неділі.

Понеділок, 14. листопада 1932.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10, 15.50 16.30 Грамофон, 13.20 Метеор. комунікат, 15.40 Господарський комунікат, 15.55 Комунікац. огляд, 16.00 Листи, програми, 16.15 Лекція фр. мови, 16.40 „Як довго можуть жити звірята", 17.00 Легка музика, 18.00 Концерт, біж. вістки, 19.00 „Ост. здобутки польських летунів", 19.15 Всячина, 19.30 На овиді, 19.45 Прес. рад. денник, 20.00 „Чорна Марзанна" оп. Штравса, Спортові вістки, Прес. рад. денник, 22.00 „Вчора й нині" (60-ліття проф. Розена), 22.15 Віоля, 22.35, 23.00 Танк. музика, 22.55 Комунікати.

Вівторок, 15. листопада 1932.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10 Грамофон, 13.20 Метеор. комунікат, 15.40 Господ. комунікат, 15.55 Комунікат уряду фіз. виховання, 16.00 Муз. загадки для молоді, 16.15 „Псих. основи нових програм" для вчителів, 16.30 Ґрамофон, Сільва рерум, 16.40 „Чародійна сила книжки", 17.00 Симф. концерт, комунікат для рибалок, 18.00 Легка музика, біжучі вістки, 19.00 „Траґізм", 19.15 Всячина, 19.30 Гумор вел. музик (Гайдн), 19.45 Прес. рад. денник, 20.00, 21.15 Концерт, 21.05 Спорт. вістки, прес. рад. денник, 22.00 Найбільші клопоти, опов., 22.15 Спів, Едв. Бендер, 22.40, 23.15 Танк. музика, 22.55 Комунікати, 23,00 Оп. арії.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

3 кімнати до винайму на бюра в домі „Народньої Гостинниці" на 1-ім поверсі при вул. Косцюшка ч. 1 а від 1. грудня ц. р. Близші інформації в Дирекції, Косцюшка ч. 1 між 5—6. попол. 815 1-3

Пана дир. Йосифа Стадника просимо найдальше до 15. листопада ц. р. особисто зголоситися в бюрі кооп. „Укр. Театр" у Львові. 824 1—1

На Укр. Інвалідів зложив у нашій Адміністрації Гр. кат. Уряд Парохіяльний у Камінці Новій зі збірки зол. 4.43.

На „Рідну Школу" зложив у нашій Адміністрації п. Лука Пачишин, політ. вязень у Равічи зол. 5. 823 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ зол. 9.80 брокатові першорядно виконані, постіль, найдешевше найбільший вибір **Фрайліх, Львів, Сикстуська 21.**

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: „Мебльосплат" Городецька 7. 689 7—10

ТОРБИ ШКІЛЬНІ, течки, портфелі, гаманці поручає, направляє найдешевше Заведення Римарсько-Галянтерійне Н. Барера, Сикстуська 2. 370 ӡ

СТАНЦІЇ з харчем недалеко техніки шукаю для техніка І. року від 1. XII. П. Особа — Людвиківка п. Велдіж. 826 1-1

УСІХ ТВОЇХ ЗНАЙОМИХ найскорше відшукаєш лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7, при добрій каві, чоколяді або чаю і при знаменитих тісточках. 758 1—1

ПРИЙМУ домашнє заняття з пранням і шиттям. Адм. „Діла" „Українка". 1-2

УМЕБЛЬОВАНА фронтова кімната або дві разом винайму зараз солідному льокаторові, ул. Виспянського 31 партер право. 828 1—3

МАЮ ПАРУСОТ долярів готівки, місячні побори, чесний характер, лагідну вдачу. Навяжу листування з поважним, інтеліґентним мущиною 40—55 літ, відповідно матеріяльно забезпеченим. Зголошення Адмін. „Діла" під „Подружжя". 825 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЕРЕГЛЯД І ДОПОВНЕННЯ РАДІОВІДБІРНИКІВ — УСЕЛЕКТИВНЕННЯ ЛЯМПАМИ НОВИХ ТИПІВ — ЕЛЕКТРО-ДИНАМІЧНІ ГОЛОСНИКИ модель 1932-33 НАЙНОВІШОЇ КОНСТРУКЦІЇ АПАРАТИ СІТКОВІ ТА БАТЕРІЙНІ — НОВІ МОДЕЛІ ФОТОҐРАФІЧНИХ АПАРАТІВ — ПОСПІШНА ФОТОГРАФІЧНА РОБІТНЯ

Фото-Радіо-Паляс, Львів, пл. Марійська ч. 8.

740 (Дім Шпрехера). 6—30

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.